

Bouwhistoricus brengt oude muur in kaart

In de tweede helft van september heeft bouwhistoricus Jan van der Hoeve in opdracht van de gemeente Den Haag een oude poort en muur in het voormalige gebouw van de Rijksdienst Beeldende Kunst onderzocht. Het vermoeden bestaat dat het gaat om een rest van een klooster dat in de late Middeleeuwen bij de Kloosterkerk hoorde. Als blijkt dat er waardevolle elementen zijn, nemen de gemeente en de Rijksgebouwendienst een beslissing over herbestemming van de resten. Ze kunnen in dat geval bijvoorbeeld een plaats krijgen bij de nieuwbouw, maar een bestemming elders is ook mogelijk.

Vensters en poortjes

Het bestaan van de gotische boog met daarin een poort is begin deze eeuw ontdekt, vermoedt Van der Hoeve. Hij kan aan de kleur van de stenen en de samenstelling van de specie zien dat het om middeleeuws metselwerk gaat. Het moet een vakman geweest zijn die de muur gebouwd heeft. "Een goede muur sloopte je niet, daar was het materiaal te duur voor", legt Van der Hoeve uit. "Dus als hij opnieuw gebruikt kon worden dan gebeurde dat." Wel hebben bouwers van later tijden veranderingen aangebracht. Zo zit er aan één kant een pleisterlaag van drieënhalf centimeter tegen en op andere plekken weer een laag baksteen. Deze worden eerst gedeeltelijk verwijderd, om te kijken wat er precies zit en om de omvang en de afwerking van de 30 meter lange muur te kunnen peilen. Op deze manier heeft van der Hoeve

ontdekt dat er ook nog een 'spitsboogvenster' in de muur verborgen zit. "Dat betekent dat de muur onderdeel was van een gebouw en niet zoals ook is verondersteld alleen van een kloostergang. Want er was dus een raam". In de poort ziet van der Hoeve aan het metselwerk dat hij eerst gedeeltelijk is dichtgemetseld en als raam is gebruikt (er zitten nog restanten glas). Pas later is hij helemaal dichtgemaakt.

Rode draad door de geschiedenis

In 1404 werd het Dominicanerklooster gesticht, waarvan nu de Kloosterkerk nog bewaard is belevend. Ten noorden van de kerk (parallel aan wat nu de Parkstraat heet) stonden de kloostergebouwen, met een kloostergang. Aan het eind van de 16e eeuw werd de gang gesloopt, met uitzondering van de 'kloostermuur', die als tuinmuur bleef bestaan. Een halve eeuw later werd de muur onderdeel van nieuwe bebouwing, waarschijnlijk een bijgebouw van de kanonnengieterij. Tegen het eind van de 18e eeuw stichtte stadhouders Willem V er een manege. De kloostermuur vormt dan de zijmuur van één van de stallen. Het manegecomplex heeft later nog diverse bestemmingen gekend. Zo heeft het onder andere gediend als Magazijn van Geneesmiddelen der Armee, waar geneesmiddelen werden vervaardigd, als herstellingswerkplaats van de Rijkstelegraaf (PTT), is het onderdeel geweest van de Koninklijke Bibliotheek en was het tot enkele weken geleden werkplaats en opslagruimte van de Rijksdienst Beeldende Kunst.

Jan van der Hoeve ontdekt spitsboogvenster (Foto: Janneke Allers)

Bouwnieuws

Bouwnieuws is een periodiek met berichten over de renovatie en nieuwbouw van hoofdvestiging van de Algemene Rekenkamer. Het verschijnt als losse bijlage bij Reken maar, het personeelsblad van de Algemene Rekenkamer, en in voorkomende gevallen als los bulletin. Voor belangstellenden van buiten de Rekenkamer zijn exemplaren beschikbaar.

Het verschijnt onder gezamenlijke verantwoordelijkheid van bureau Redactie en Voorlichting van de Algemene Rekenkamer en de Rijksgebouwendienst.

Foto's: Leven Willemse, tenzij anders vermeld.

Voor tips, reacties en vragen: Voorlichting Algemene Rekenkamer, Ursul Schaap en Janneke Allers (telefoon 070 - 3424 210/219), Postbus 20015, 2500 EA Den Haag.

Agenda

30 september en 1 oktober 1994

Verhuizing van Lange Voorhout naar Parkstraat

oktober 1994

Start sloop

half november 1994

Oplevering sloopwerk bovengronds
Start archeologisch onderzoek

februari 1995

Einde archeologisch onderzoek
Start sloopwerk ondergronds

maart 1995

Oplevering sloopwerk ondergronds

maart 1995

Start nieuwbouw

april/mei 1995

Eerste officiële bouwhandeling